

Laki

työtaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 160 §:n 3 momentti, 260 §:n 3 momentti ja 264 §,
muutetaan 158 §, 162 §:n otsikko ja 1 momentti, 166 §:n 1 momentti, 167 §, 209 §:n 3 momentin 13 kohta, 213 §:n 1 momentti, 231 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta, 234 §, 252 §:n 3 momentti ja 259 §, sellaisena kuin niistä on 252 §:n 3 momentti laissa 1650/2015, sekä
lisätään 187 §:ään uusi 4 momentti ja lakiin uusi 236 a—236 c § seuraavasti:

158 §

Vakuutuksen voimassaolo

Vakuutus tehdään jatkuvaksi ja vakuutuskautena on kalenterivuosi. Kesken vuotta voimaan tulevan vakuutuksen ensimmäinen vakuutuskausi päättyy kuitenkin vakuutuksen alkamista seuraavan kalenterivuoden viimeisenä päivänä.

162 §

Vakuutuksen siirtäminen toiseen vakuutusyhtiöön

Vakuutuksenottaja voi siirtää vakuutuksen toiseen vakuutusyhtiöön kirjallisesti erityisellä siirtoilmoituksella. Vakuutus voidaan siirtää siten, että se päättyy maalís-, kesä-, syys- tai joulukuun viimeisenä päivänä, ei kuitenkaan ennen ensimmäisen vakuutuskauden päättymistä. Vakuutuksenottaja tekee siirtoilmoituksen uudelle vakuutusyhtiölle, jonka on toimitettava se vanhaan vakuutusyhtiöön viimeistään kolme kalenterikuukautta ennen edellä mainittuja päiviä.

166 §

Vakuutusyhtiön maksuperusteet

Vakuutusyhtiöllä on oltava vakuutusmaksujen laskuperusteet (*maksuperusteet*), joista ilmenee, miten vakuutusmaksut määrätään. Maksuperusteita on sovellettava yhdenmukaisesti kaikkiin vakuutuksenottajiin. Maksuperusteissa on oltava yksiselitteiset vakuutusmaksujen laskentakaavat ja niistä on ilmentävä vakuutusmaksun määräämistä koskevat menettelytavat. Menettelytavoissa on määriteltävä myös, miten maksuperusteita sovelletaan vakuutuksenottajaa koskevien erityisten olosuhteiden tai olosuhteiden muutosten johdosta.

167 §

Tilastohistoria

Kun vakuutusyhtiö on saanut vakuutuksen myöntämistä koskevan tarjouspyynnön vakuutuksenottajalta, sillä on oikeus saada maksutta vakuutusyhtiöltä, jossa vakuutus on tai on ollut, kunkin tarjouspyynnön kohteena olevan pakollisen vakuutuksen palkka- sekä vahinkotapahtuma- ja korvaustiedot. Nämä tiedot on oikeus saada viideltä viimeiseltä täydeltä sekä kuluvalta vakuutuskaudelta (*tilastohistoria*). Vakuutusyhtiön on toimitettava tilastohistoria viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemän päivän kuluessa siitä, kun tarjousta tekevä vakuutusyhtiö on sitä pyytänyt.

Kun vakuutuksenottaja siirtää vakuutuksensa toiseen vakuutusyhtiöön, vakuutusyhtiön, jossa vakuutus päättyy, on toimitettava tilastohistoriaan kuuluvat kunkin pakollisen vakuutuksen palkkatiedot viimeiseltä täydeltä ja kuluvalta vakuutuskaudelta uudelle vakuutusyhtiölle seitsemän päivän kuluessa vakuutuksen 162 §:n 1 momentissa tarkoitetusta viimeisestä siirtopäivästä.

Kun vakuutuksenottaja on siirtänyt vakuutuksensa toiseen vakuutusyhtiöön, tämä voi pyytää aikaisemmilta vakuutusyhtiöiltä omien maksuperusteidensa mukaan erikoismaksuperusteisen vakuutuksenottajan siirtyneiden vakuutusten tilastohistorian. Vakuutusyhtiön on luovutettava tilastohistoria seitsemän päivän kuluessa pyynnöstä.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tilastohistoriaan kuuluvista tiedoista ja säädetään siitä, miten ja missä muodossa tiedot toimitetaan.

187 §

Vapaaehtoiset työajan ja vapaa-ajan vakuutukset

Mitä 139 §:n 1 momentissa säädetään työnantajan oikeudesta ansionmenetykskorvaukseen, sovelletaan vain vapaa-ajan vakuutuksen ottaneeseen työnantajaan.

209 §

Tapaturmavakuutuskeskuksen tehtävät

Lisäksi Tapaturmavakuutuskeskuksen tehtävänä on:

13) harjoittaa lain toimeenpanoon ja tämän lain mukaisten vahinkojen ehkäisyyn liittyvää 236 §:n mukaista tilasto- ja tutkimustoimintaa sekä 236 a §:n mukaista työpaikkaonnettomuuksien tutkintaa;

213 §

Tapaturmavakuutuskeskuksen toimintakustannusten kattaminen

Jäsenvakuutusyhtiöt, Valtiokonttori ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos ovat velvollisia suorittamaan vuosittain Tapaturmavakuutuskeskukselle maksun Tapaturmavakuutuskeskuksen toimintakustannusten kattamiseksi. *Toimintakustannuksilla* tarkoitetaan tässä pykälässä muita kuin 231 §:n mukaisesti jakojärjestelmällä rahoitettavia Tapaturmavakuutuskeskuksen toimintakustannuksia.

231 §

Jakojärjestelmä

Tämän lain mukaista vakuutustoimintaa harjoittavien vakuutusyhtiöiden on osallistuttava vuosittain tässä pykälässä tarkoitettujen kustannusten kattamiseen vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa siten kuin 2—10 momentissa säädetään (*jakojärjestelmä*). Vakuutusmaksutulolla tarkoitetaan tässä pykälässä vakuutusyhtiön tuloslaskelmaan sisältyvää tämän lain mukaisen vakuutuksen vakuutusmaksutuloa. Katettavat kustannukset ovat:

1) vakuuttamattomassa työssä sattuneista vahinkotapahtumista ja vakuuttamisvelvollisuuden valvonnasta sekä niiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset, joista on vähennetty 183 ja 184 §:n nojalla saadut maksut;

2) Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta johtuvista asuin- ja oleskelupaikan vakuutuslaitoksen ja yhteyselimen tehtävistä sekä niiden hoitamisesta aiheutuneet kustannukset;

32 luku

Erinäiset säännökset

234 §

Tilastotutkimus

Finanssivalvonnan tulee julkaista vähintään kolmen vuoden välein selvitys, josta ilmenee kunkin vakuutusyhtiön tämän lain mukaisen vakuutuksen toteutunut tulos vähintään viiden edeltävän kalenterivuoden jaksolta.

236 a §

Työpaikkaonnettomuuksien tutkinta

Tämän lain mukaisesti korvattujen vahinkotapahtumien syistä tehtävässä tutkinnassa (*työpaikkaonnettomuuksien tutkinta*) selvitetään tapahtumien kulku, syyt ja seuraukset sekä esitetään niihin perustuvat suositukset työturvallisuuden edistämiseksi.

Tapaturmavakuutuskeskus huolehtii työpaikkaonnettomuuksien tutkinnan operatiivisen toiminnan järjestämisestä, tutkinnan kehittämisestä sekä tutkintaan liittyvästä viestinnästä ja koulutuksesta.

Työpaikkaonnettomuuksien tutkinnan tutkintaryhmä laatii salassa pidettävän tutkintaraportin ja lisäksi työpaikkaonnettomuuksien tutkinnan johtokunta voi Tapaturmavakuutuskeskuksen asiantuntijan esityksestä päättää julkisen tutkintaselostuksen sisällöstä ja sen julkaisemisesta onnettomuuden vakavuuteen nähden sopivassa laajuudessa. Tapaturmavakuutuskeskuksella on oikeus käyttää työpaikkaonnettomuuden tutkinnassa saatuja tietoja myös 236 §:n mukaisen tutkimustoiminnan mukaisissa analyyseissä ja yhteenvedoissa.

Tapaturmavakuutuskeskuksella on oikeus käsitellä henkilötietoja työpaikkaonnettomuuksien tutkinnan toteuttamiseksi ja erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja vain, jos käsittely on työpaikkaonnettomuuden tutkinnan toteuttamisen kannalta välttämätöntä.

Tapaturmavakuutuskeskuksen tehtävänä on myös tutkia maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain nojalla korvattuja kuolemaan johtaneita vahinkotapahtumia sekä erityisen vakavia työpaikkaonnettomuuksia.

236 b §

Työpaikkaonnettomuuksien tutkinnan johtokunta

Tapaturmavakuutuskeskuksen hallitus asettaa työpaikkaonnettomuuksien tutkintaa varten johtokunnan. Johtokunnan tehtävänä on työpaikkaonnettomuuksien tutkinnan yleinen johtaminen Tapaturmavakuutuskeskuksen hallituksen antamien tutkinnan linjauksien mukaisesti. Johtokunta päättää yksittäisen työpaikkaonnettomuuden tutkinnan aloittamisesta, tutkintaryhmän kokoonpanosta, julkisen tutkintaselostuksen sisällöstä ja sen julkaisemisesta Tapaturmavakuutuskeskuksen asiantuntijan esityksestä.

Johtokunnan toimikausi on kolme vuotta. Työpaikkaonnettomuuksien tutkinnan johtokuntaan nimetään enintään 11 jäsentä. Jäsenistä enintään kolme nimetään työnantajien ja enintään kolme työntekijöiden ja toimihenkilöiden keskeisimpien keskusjärjestöjen esityksistä. Enintään viisi jäsentä, joista yksi edustaa Maatalousyrittäjien eläkelaitosta, nimetään vakuutuslaitosten esityksistä. Tapaturmavakuutuskeskuksesta nimetään johtokuntaan yksi jäsen, joka toimii johtokunnan esittelijänä.

Johtokunnan jäsenen sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa. Lisäksi johtokuntaan sovelletaan, mitä 248 §:ssä säädetään.

236 c §

Työpaikkaonnettomuuksien tutkinnan tutkintaryhmät

Tapaturmavakuutuskeskuksella on oikeus perustaa työpaikkaonnettomuuksien tutkintaa varten tutkintaryhmiä. Kun työpaikkaonnettomuuksien tutkinnan johtokunta on päättänyt yksittäisen tapauksen tutkintaan ottamisesta, Tapaturmavakuutuskeskus määrää tutkintaryhmän johtajaksi yhden Tapaturmavakuutuskeskuksen asiantuntijan. Johtokunta päättää muusta tutkintaryhmän kokoonpanosta Tapaturmavakuutuksen asiantuntijan esityksestä. Tutkintaryhmässä on tarpeellinen määrä jäseniä, joilla on riittävä asiantuntemus työelämästä ja tutkinnan kannalta keskeisiltä aloilta.

Tutkintaryhmät vastaavat työpaikkaonnettomuuden tutkinnasta yksittäisissä tapauksissa Tapaturmavakuutuskeskuksen asiantuntijan johdolla ja laativat salassa pidettävän tutkintaraportin. Tutkintaryhmät toimivat tutkintaa suorittaessaan itsenäisesti, riippumattomasti ja puolueettomasti.

Tutkintaryhmän jäsenen sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa. Lisäksi tutkintaryhmään sovelletaan, mitä 248 §:ssä säädetään.

252 §

Vakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja

Vakuutuslaitoksella on oikeus saada Verohallinnolta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut tiedot työntekijän ansioista, vaikka verotusta ei olisi vielä vahvistettu.

259 §

Tapaturmavakuutuskeskuksen oikeus saada tietoja

Tapaturmavakuutuskeskuksella on oikeus saada Työterveyslaitokselta, työsuojeluviranomaiselta ja poliisilta sellaisia työtapaturmien ja ammattitautien syitä ja

seurauksia koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä 236 §:ssä tarkoitettuja tutkimuksia ja laskelmia varten.

Tapaturmavakuutuskeskuksella on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada maksutta työpaikkaonnettomuuksien tutkintaa varten:

1) poliisi- ja esitutkinnan aineistosta ja kuolemansyynselvityksestä välttämättömät tiedot työpaikkaonnettomuudesta, tapahtumien kulkuun, syihin ja seurauksiin vaikuttaneista tekijöistä, välttämättömät tiedot onnettomuuteen osallisen terveydentilasta sekä muut näihin rinnastettavat välttämättömät tiedot;

2) osalliselta työnantajalta, työntekijältä, työsuojeluviranomaiselta ja vakuutuslaitokselta välttämättömät tiedot työpaikkaonnettomuudesta, tapahtumien kulkuun, syihin ja seurauksiin vaikuttaneista tekijöistä, tieto korvattavasta vahinkotapahtumasta sekä muut näihin rinnastettavat välttämättömät tiedot;

3) työpaikkaonnettomuuden silminnäkijältä tai muulta, jolla muutoin on tietoa onnettomuudesta, välttämättömät tiedot tapahtumien kulkuun, syihin ja seurauksiin vaikuttaneista tekijöistä sekä muut näihin rinnastettavat välttämättömät tiedot.

Lisäksi Tapaturmavakuutuskeskuksella on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada työpaikkaonnettomuuksien tutkintaa varten välttämätön lausunto lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettulta ammattihenkilöltä koskien onnettomuuteen osallisen potilasasiakirjoja, terveydentilaa, työkykyä ja hoitoa. Tapaturmavakuutuskeskuksella on myös oikeus tehdä työpaikkaonnettomuuksien tutkintaa varten tutkimuksia ja tarkastuksia työpaikalla.

Edellä 1—3 momentissa tarkoitettut tiedot on annettava pyynnöstä, ja ne on yksilöitävä vahingoittuneen henkilötunnuksella.

Tapaturmavakuutuskeskuksella on sen jälkeen, kun vakuutusyhtiö on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä vakuutusyhtiön selvitysmiehiltä ja konkurssipesästä 229 ja 230 §:ssä säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 158 §:n mukaiset määräaikaiset vakuutukset ovat voimassa vakuutus sopimuksen alkuperäisen määräajan loppuun.

Tämän lain 187 §:n 4 momenttia sovelletaan kaikkiin tämän lain voimaan tullessa vireillä olleisiin asioihin.

Helsingissä 19.12.2024

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen